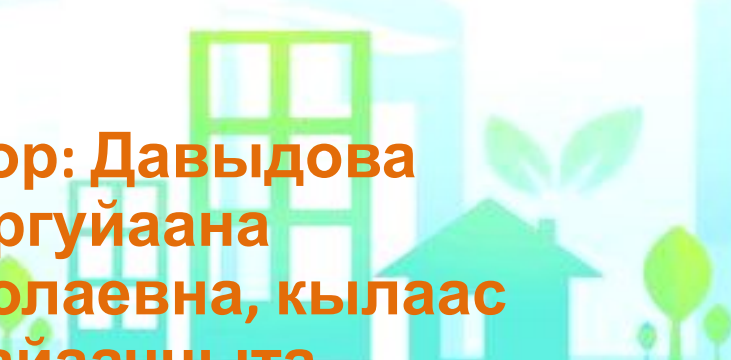

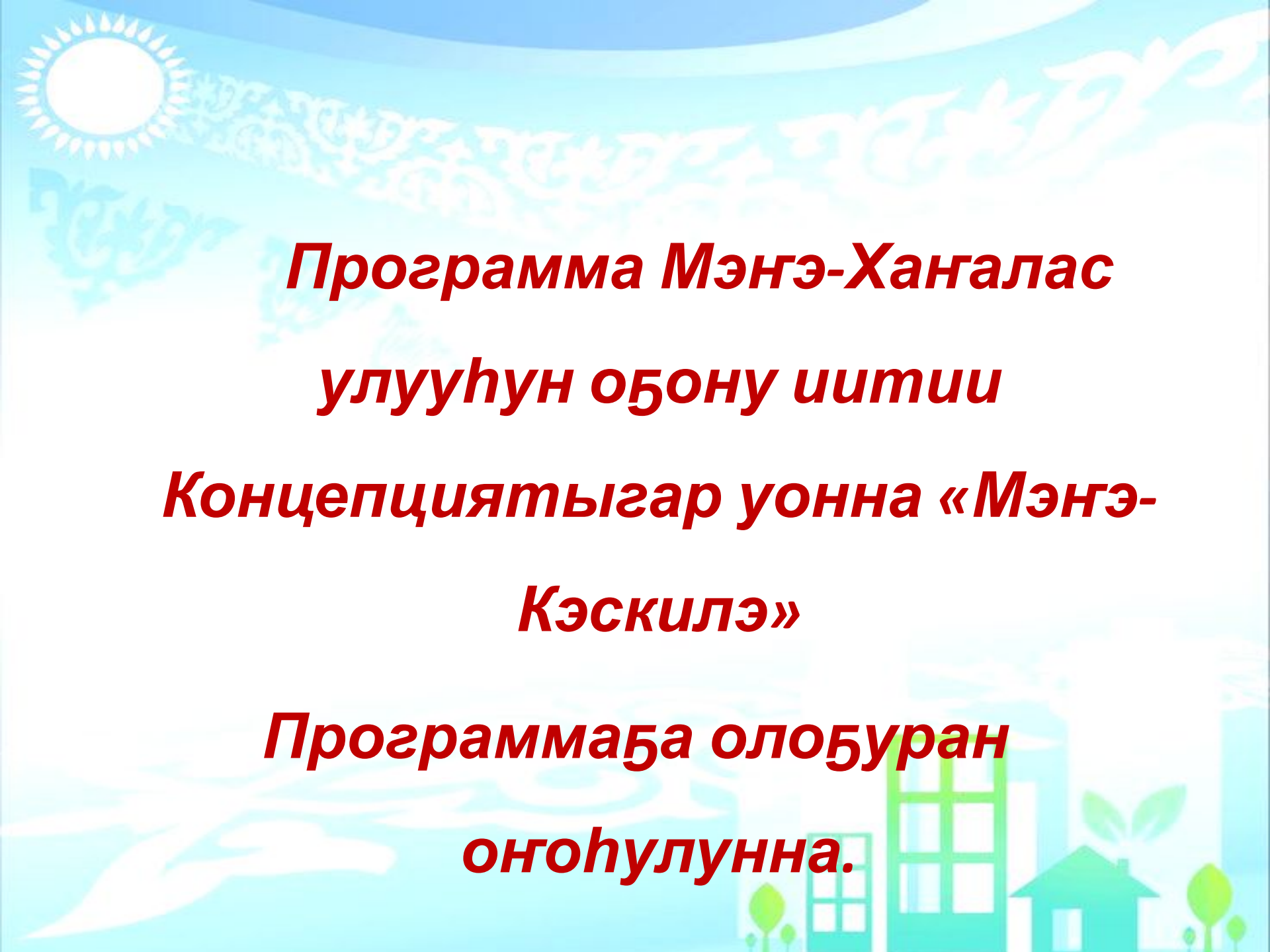
**Гражданскай сэрии Дьоруойа Кеша Алексеев
аатынан Хаптагай орто оскуолата.
Улуустаабы «Кылаас салайааччыта - 2020» күрэх.**

**Обону өй-санаа, майгы-сигили
өттүнэн уонна төрөөбүт дойдуга
бэриниилээх буолууга иитии
ПРОГРАММАТА.**

**“Төрөөбүт алааскын эн таптаа
”**

**Автор: Давыдова
Ньургуйаана
Николаевна, кылаас
салайааччыта**

**Программа Мэнгэ-Хангалас
улууһун обону иитии
Концепциятыгар уонна «Мэнгэ-
Кэскилэ»**

**Программаба олобуран
оноһулунна.**

Сыала:

Төрөөбүт дойдутугар бэриниилээх,
сахалыы сайаҕас майгылаах, киһилии
киһини иитии.

Соруктара:

- Итии кистэлэнгэнин оџолору, төрөппүттэри кытта бииргэ арийыы;
- бэйэ- бэйэни хардарыта көннөрсүү, итэџэни-быһаџаһы ырытыһы бэрээдэгэр үөрэтии;
- кылааска, оскуолаџа ытыллар үлэлэргэ оџо барыта кыттар усуллубуйатын тэрийи;
- “Үөрэнээччи- Учуутал-Төрөппүт” ситимнээх үлэтин тэрийи;
- хас биирдии үөрэнээччи кылаас таһынан куруһуокка эбэтэр секцияџа дьарыктанарын ситиһи;
- айар-тутар үлэни кытта утумнаахтык алтыһыннарыы, чинчийэр үлэнэн аџыыларга кытыннарыы;
- амарах санааланыы, аһыныгас буолуу, дьону-сэргэни ытыктааһын тыыныгар иити;
- элбэџи билэр-көрөр туһугар бэчээккэ суруттарыы, библиотекаџа, музейга театрга сырытыннарыы;
- кылааска, оскуолаџа ытыллар үлэлэргэ оџолор бэйэлэрэ кытталларын тэрийи;
- орто сүһүөх учууталларын кытта ситимнээх үлэни тэрийи;
- мин атын оџолортон итэџэһэ суох кыахтаахпын диэн санааны ингэри;
- бэйэм омугум чиэһин хаһан да түһэн биэрбэт буолуохтаахпын диэн өйдөбулгэ иити;
- эт-хаан, өй-санаа өттүнэн доруобай буоларга уһуйуу;
- I сүһүөх оскуоланы бутэрэр оџо (выпускнигы) моделигар бары өттүттэн сөп түбэһэр буолуохтаахпын диэн ирдэбили туруорунарга үөрэтии.

**Бу соруктары ситиһэргэ общественность,
учуутал, төрөппүт түмсүүлээхтик
үлэлиэхтээхтэр.**

ТӨРӨПҮ

Т

**УЧУУТА
Л**

ТҮӨЛБЭ

Уһулуччу суолтата:

Оҕо барыта тэн сайдыылаах, биир тэн ийтиилээх буолбат. Хас биирдии оҕо ураты суоллаах-иистээх.

Оҕо арыллан, сайдан иһэригэр учуутал кыра кылаастан иитэр-үөрэтэр үлэтин былааннаахтык тэрийэн өй-санаа, майгы-сигили өттүнэн уонна төрөөбүт дойдуга бэриниилээх киһи буоларын ситиһиэхтээх.

Гипотезата

Обо аан бастаан олоххо үөрүйэби төрөпүттэриттэн ылар. Хас биирдии дьиз-кэргэн туспа олоххо көрүүлээх, ону тугу чорботон, туохха туяайан, хайдах иитэриттэн обо инникитэ улахан тутулуктаах. Оскуола обону кьи быьыытынан иитэн таьаарыыга төрөпүттэргэ улахан көмөнү онорор. Обону норуот педагогикатын ньымаларынан иитиигэ бары бииргэ түмсэн биир кэлим үөрэтэр эйгэ буолан сорунуулаахтык үлэлээтэхпитинэ, обону сиэрдээх гына иитиигэ олобун онкулун онордубут дииргэ.

Чинчийи объега:

Алын сүһүөх үөрэнээччилэрин иити
уонна сайынарны.

Чинчийи барамайа:

Саха төрүт үгэстэрин, сиэрин-туомун,
тылынан уус-уран айымньытын нөнгүө чөл
куттаах, киһилии сиэрдээх, үтүө майгылаах
ыччаты иити ньымалара.

Программа 4 сыл устата ыытыллар.

2017-2018 - «Мин билсирэбин»

2018-2019 - «Мин үөрэнэбин»

2019-2020 - «Мин сайдабын»

2020-2021 - «Мин сатыыбын»

2013 – 2017 сыллаах үөрэнээччилэрим

2017-2020 сыллаах үөрэнээччилэрим

*Халтабайтан хааннаахпын
хаһан да умнубаппын*

Мин төрүччүм

Үлэ көрүгнэрэ

2017 – 2018

Кылаас чаастара, экскурсиялар, аабыы уруктара. Төрүччү моделын оноруу – 3 көлүөнэ.

2018 – 2019

Ахтыы хомуйуу, төрүччү моделын оноруу – 4 көлүөнэ.

2019 - 2020

Төрүччү моделын оноруу – 4-5 көлүөнэ.
Чинчийэр үлэ, НПК-ларга кыттыы.

2020 – 2021

Араас форманан төрүччү маһын толору онорон бүтэрии, интернет ситимигэр таһаарыы.

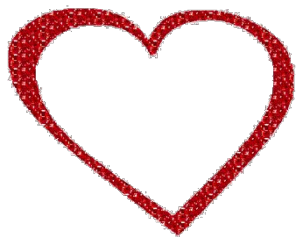

*Хаптаҕайым, мин дойдум,
Сахам сирин аатыртын*

Ыллаа-туой – оҕо саас.

	Үлэ көрүгнэрэ
2017 – 2018	Кэтээн көрүү, анкета ыытыы, кылаас чаастара, төрөппүтт мунньахтара, маастар-кылаастар.
2018 – 2019	Хомус ансаамбылын тэрийии, инструмент атыылаһыы, танас-сап тиктии, оскуола кэнсиэрдэригэр кыттыы.
2019 - 2020	Нэһилиэк кэнсиэрдэригэр, улуус күрэхтэригэр кыттыы. Репертуары ханатыы.
2020 – 2021	Республика таһымнаах күрэхтэргэ кыттыы, отчуоттуур кэнсиэр.

*Күн кинитэ көмүскэс,
Айыы кинитэ аһыныгас.*

Сүрэх тэбэрин тухары...

Үлэ көрүгнэрэ

2017 - 2021

- ❖ Тимуровской үлэлэр.
- ❖ Аһымал акцияларгы кыттыы.
- ❖ Санаторий оҕолопрун кытта шефтэһии.
- ❖ Волонтерской хамсааһыннар.
- ❖ Бэтэрээннэри эбэрдэлээһин.
- ❖ Кылаас чаастара.
- ❖ Библиотекаҕа сылдыы.

Хаптабайтан хааннахпын.

	Үлэ көрүгнэрэ
2017 – 2018	Кылаас чаастара, экскурсиялар, походтар, викториналар, брей-риннэр, күрэхтэр.
2018 – 2019	Өйтөн суруйуу, айар үлэ.
2019 - 2020	Докладтар, көрсүһүүлэр, походтар.
2020 – 2021	Чинчийэр үлэ, НПК-ларга кыттыы, кинигэ таһаарыы.

*Мэнэттэн сылдьарбын үөрэ
кэпсибин, киэн тутта этэбин.*

Мин - Мэнэбин.

Үлэ көрүгнэрэ

2017– 2021

Мэнэ – Ханалас үөрэнээччилэрин күннүгэр киирбит биллиилээх дьоммутун , ытык сирдэрин кытта билсиһии, экскурсияларга сылдьыы, стендэ оноруу.

*Сахам сирэ - хаардаах дойдум сылаас тыына,
Улуу таптал уоснат күүһэ.*

Олонхо дойдутун оҕотобун.

	Үлэ көрүгнэрэ
2017 – 2018	Кылаас чаастара, викториналар.
2018 – 2019	Айар үлэ, күрэхтэр, төгүрүк остуоллар.
2019 - 2020	Музейга сылдыыы, экскурсиялар.
2020 – 2021	Саха сирин туһунан видеоролик устуу. Өлүөнэ эбэ очуос хайаларыгар похуот.

Программа түгэх сыала:

Төрөөбүт дойдутугар
бэринилээх, сахалы сайафас
майгылаах, киһилии киһи
иитиллэн тахсыыта.

**Кииринг, көрүнг,
сэргээн,
туһанын!**

